

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Miljøankenævnet blev oprettet ved lov nr. 372 af 13. juni 1973 om miljøbeskyttelse. Det oprindelige forslag fremsat af den socialdemokratiske regering indeholdt ikke nogen bestemmelse om et ankenævn. Men som et led i et kompromis med Det Konservative Folkeparti om miljøbeskyttelseslovens gennemførelse blev ankenævnet indført.

Det fremgår af lovens forarbejder, at de beskikkede medlemmer af ankenævnet ikke skal fungere som interesserepræsentanter, men som teknisk sagkyndige. De, der ønskede ankenævnet, havde utvivlsomt en forestilling om, at erhvervslivet herigennem kunne udøve kontrol med Miljøstyrelsens varetagelse af miljøinteresserne. Sådan er det da også kommet til at virke i praksis.

Siden miljøbeskyttelseslovens vedtagelse er Miljøankenævnet blevet klageorgan for afgørelser truffet efter en række andre love: lov om vandforsyning m.v., lov om begrænsning af svovlindhold m.v. i brændsel, lov om bortskaffelse m.v. af olie- og kemikalieaffald, lov om genanvendelse og begrænsning af affald, lov om råstoffer, lov om beskyttelse af havmiljøet, lov om kemiske stoffer og produkter, lov om by- og landzoner og lov om sommerhuse og camping m.v.

Miljøankenævnet er hermed blevet et ganske centralt organ på hele miljøområdet.

Der er nu gået 13 år, siden Miljøankenævnet blev oprettet. Vi har fået en del erfaringer, og det er blevet tydeliggjort, at der er væsentlige problemer i det eksisterende klagesystem.

Skal en sag gennem tre instanser, er der stor risiko for en meget lang sagsbehandlingstid. På miljølovens område er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid ved tre instanser 9¼ måned.

Miljøankenævnet virker ofte som et omsvøbsdepartement, fordi nævnet i realiteten ikke er mere kompetent som teknisk sagkyndigt organ end Miljøstyrelsen. En lang sagsbehandlingstid vil som regel være til ugunst for miljøet. Miljøankenævnets sammensætning og placering i systemet har ligeledes generelt været til ugunst for miljøet.

Med den ændring, der er gennemført i miljøbeskyttelseslovens formålsbestemmelse, er det naturligt, at også Miljøankenævnets sammensætning og placering i ankesystemet revideres.

Efter lov om beskyttelse af havmiljøet, lov om begrænsning af svovlindholdet i brændsel, lov om genanvendelse og begrænsning af affald og lov om kemiske stoffer og produkter er Miljøstyrelsen 1. instans, og styrelsens afgørelser kan ankes til Miljøankenævnet.

Socialdemokratiet vil overveje, om der er mulighed for at lade Miljøstyrelsens afgørelser være endelige for så vidt angår disse love.

Det bør ligeledes indgå i overvejelserne, om Planstyrelsens sekretariatsfunktion i relation til Miljøankenævnet efter lov om by- og landzoner og lov om sommerhuse og camping m.v. skal fortsætte, eller om Planstyrelsen skal placeres på linie med Miljøstyrelsen som et 2. instansorgan, hvis afgørelser kun kan ankes til Miljøankenævnet, såfremt de findes principielle.

I henhold til lov om råstoffer er Fredningsstyrelsen – nu Skov- og Naturstyrelsen – 2. instans. Ligeledes er Miljøstyrelsen 2. instans i henhold til lov om vandforsyning og lov om bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald. Her bør princippet fastholdes, således at henholdsvis Skov- og Naturstyrelsens og Miljøstyrelsens afgørelser kun kan ankes til Miljøankenævnet, såfremt disse findes principielle.

Miljøafgørelser er i første instans som hovedregel henlagt til en demokratisk valgt kommunalbestyrelse eller et amtsråd i erkendelse af, at der i langt de fleste tilfælde skal foretages en politisk afvejning. Med den sammensætning, Miljøankenævnet har i dag, er det ikke velegnet til at træffe politiske beslutninger, og det rejser principielle problemer, at ansvarlige politiske organer kan få deres politiske afgørelser tilsidesat af et teknisk, juridisk sammensat organ.

Miljøankenævnet kan ikke siges at være et uvildigt organ. Det repræsenterer i høj grad erhvervsinteresser, og den viden, nævnsmedlemmerne sid-